

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου:

Η προοπτική μίας μακροχρόνιας παραμονής των προσφύγων και των μεταναστών στην Ελλάδα: Ανάδειξη των δημογραφικών και κοινωνικο-οικονομικών συνεπειών και η σημασία τους για την αποδοχή της προοπτικής αυτής από την Ελληνική κοινωνία

Επιστημονικός Υπεύθυνος : Κώστας Ρόντος

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: Προσμονή

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Συνεργαζόμενος Φορέας:

1. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
3. German Jordanian University

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου (υπό κατασκευή):

[\(http://prosfygiko-elidek.aegean.gr/\)](http://prosfygiko-elidek.aegean.gr/)

Κώστας Ρόντος

Ποσό Χρηματοδότησης: 139.700,00 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 30 Μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Οι μετακινήσεις πληθυσμών παρουσιάζονται πολύ νωρίς στην ανθρώπινη κοινωνία και συνιστούν βασική παράμετρο διαμόρφωσης του σημερινού κόσμου. Η Νεότερη Ελλάδα είναι για πάνω από έναν αιώνα πρωταγωνίστρια στις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές και προς τις δύο κατευθύνσεις. Πρέπει να επισημανθεί ότι η μεταναστευτική κίνηση εμφανίζει έντονες και απρόβλεπτες διακυμάνσεις και συνδέεται με εκτεταμένες κοινωνικο-οικονομικές και δημογραφικές συνέπειες που τονίζουν εμφατικά την ανάγκη συνεχούς επιστημονικής παρακολούθησης όλων των εκφάνσεων αυτού του πολυδαίδαλου και δυναμικού φαινομένου. Η αποτελεσματική άσκηση μεταναστευτικής πολιτικής στη βάση της θεσμικής και κοινωνικής ένταξης αυτών των πληθυσμών θα πρέπει να συντελείται στο πλαίσιο έγκυρων μηχανισμών αδιάλειπτης καταγραφής του μεταναστευτικού ζητήματος. Από το 2015 μεγάλος όγκος προσφύγων και μεταναστών επιχειρεί να εισέλθει στην Ευρώπη μέσα από συγκεκριμένες πύλες εισόδου του νοτίου τμήματός της με τεράστιες συνέπειες για τις περιοχές προέλευσης και υποδοχής. Η Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο αυτών των εξελίξεων. Το κρίσιμο ζήτημα που διερευνά το παρόν ερευνητικό έργο είναι η προοπτική μιας μακροχρόνιας παραμονής σημαντικού μέρους των παραπάνω προσφύγων/μεταναστών, όπως διαφαίνεται από τις διαμορφούμενες εξελίξεις. Η διερεύνηση των σχετικών ζητημάτων θα πραγματοποιηθεί μέσα από την ολοκληρωμένη σύνθεση των υπάρχοντων συμπερασμάτων και μελετών, δευτερογενών αναλύσεων και από τη διεξαγωγή πρωτογενούς ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας στην ελληνική κοινωνία και στους φορείς άσκησης πολιτικής που εμπλέκονται στο ζήτημα, αντίστοιχα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις εφαρμοζόμενες κρατικές πολιτικές με στόχο την ομαλή ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στις κοινότητες υποδοχής, επιπροσθέτως του τρόπου με τον οποίο η ελληνική κοινωνία ανταποκρίνεται σε αυτή την προοπτική. Υιοθετώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση, τελικός στόχος της παρούσας μελέτης είναι η διαμόρφωση ενός πλήρους σχεδίου αντιμετώπισης του πρόσφατου μεταναστευτικού/προσφυγικού ζητήματος στη βάση της άμβλυνσης των ξενοφοβικών τάσεων, προκαταλήψεων και στερεοτυπικών συμπεριφορών, συμβάλλοντας στην αρμονική συμβίωση των προσφύγων/μεταναστών με τις τοπικές κοινωνίες. Συνεπώς, αναμένονται ερευνητικές απαντήσεις σε ένα ζήτημα αιχμής που έχει τεράστια επίδραση στην ελληνική και ευρωπαϊκή κοινωνία.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Η εφαρμογή πρωτογενών ερευνών διασφαλίζει την παραγωγή νέων δεδομένων και την εξαγωγή πρωτότυπων συμπερασμάτων σχετικά με τα υπό διερεύνηση ζητήματα και τις πολλαπλές συνέπειές τους. Με βάση τα ανωτέρω και προς την κατεύθυνση της κοινωνικής ένταξης των πρόσφατα αφιχθέντων προσφύγων και μεταναστών, ένα σύνολο παραγόντων διερευνάται χρησιμοποιώντας καινοτόμες προσεγγίσεις και έννοιες που βρίσκονται στην αιχμή της έρευνας. Οι κρατικές πολιτικές ως βασικό εργαλείο για τη διαμόρφωση συνθηκών ομαλής συμβίωσης των προαναφερθέντων πληθυσμών με τις τοπικές κοινωνίες διερευνώνται. Ένα συνεκτικό πλαίσιο παρεμβάσεων που λαμβάνει υπόψη τις τοπικές ανάγκες, τους εθνικούς στόχους και το ευρύτερο Ευρωπαϊκό περιβάλλον με σεβασμό προς τα δικαιώματα των μεταναστών προκρίνεται ως αποτελεσματικό μέσο για την προώθηση μιας βιώσιμης λύσης. Επιπλέον, η ανάγκη να γεφυρωθούν οι πολιτισμικές διαφορές και οι κοινωνικές ανισότητες καθιστά αναγκαία τη μελέτη των διαφορετικών απόψεων και αξιών των κοινωνιών υποδοχής και των μεταναστών στη βάση του αμοιβαίου σεβασμού. Επιπρόσθετα, οι πολιτικές ένταξης των μεταναστών θα πρέπει να εμπίπτουν στο ευρύτερο ενταξιακό σχήμα των υπηκόων τρίτων χωρών και σε αντιστοίχιση με το Ευρωπαϊκό πλαίσιο. Το τρέχον ερευνητικό έργο λαμβάνει υπόψη τις προαναφερθείσες ενταξιακές πολιτικές και υιοθετεί μια συγκριτική διεπιστημονική προσέγγιση, ώστε να τις αναλύσει και να αναπτύξει νέες. Οι απόψεις και συμπεριφορές των τοπικών κοινωνιών και του εισερχόμενου πληθυσμού λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να σχεδιαστούν και να αναπτυχθούν δίαυλοι επικοινωνίας και εμπιστοσύνης ως βασική προϋπόθεση για μια ομαλή ενταξιακή διαδικασία. Το ερευνητικό έργο «Προσμονή» έχει ως στόχο να συνεισφέρει σημαντικά στην υπάρχουσα γνώση και στο αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο σχεδιάζοντας νέα εργαλεία και προκρίνοντας θεσμικά μέτρα για την πιο επιτυχή ένταξη των μεταναστών, ώστε να διαφανεί ένας αποτελεσματικός ρόλος των κρατικών φορέων σε αυτή τη διαδικασία.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Ένας από τους θεμελιώδεις σκοπούς του ερευνητικού έργου «Προσμονή» είναι να συμβάλει στη διάχυση πρωτότυπου ερευνητικού υλικού συντελώντας στην καλύτερη διαχείριση των στάσεων προς στους μετανάστες, στην αντιμετώπιση των εθνικών διακρίσεων και των αυξανόμενων ανισοτήτων. Θεωρείται ότι η έρευνα θα έχει σημαντική επίπτωση όχι μόνο σε ζητήματα πρακτικής φύσεως, αλλά και στην απαιτούμενη αλλαγή στο σύστημα αξιών, η οποία απαιτείται για μια ομαλή μετάβαση προς μια βιώσιμη και συνεκτική κοινωνία. Η τρέχουσα έρευνα που επικεντρώνεται σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες θα συνεισφέρει στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής και στην εφαρμογή εργαλείων προκειμένου να διευκολυνθεί και να αναπτυχθεί η διαπολιτισμική ικανότητα και να μειωθούν τα εμπόδια που δυσχεραίνουν τη μακροχρόνια παραμονή των μεταναστών/προσφύγων. Μέσα από την καλύτερη κατανόηση των μηχανισμών που συνδέονται με το παραπάνω φαινόμενο, η έρευνα θα συνεισφέρει στη διαμόρφωση της ατζέντας θεμάτων σχετικά με τις παρεμβάσεις και καινοτόμες στρατηγικές προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος αποκλεισμού και απομόνωσης. Επιπρόσθετα, το ερευνητικό έργο μέσα από δημοσιεύσεις, συνέδρια και ημερίδες, μεταξύ άλλων, θα προάγει την επιστημονική γνώση στο αντίστοιχο πεδίο και θα γίνει σημείο αναφοράς στη βάση στέρεων μεταναστευτικών πολιτικών ενθαρρύνοντας τη δημόσια υποστήριξη κατά την εφαρμογή τους. Αυτοί οι αντικειμενικοί στόχοι θα μπορούσαν να επιτευχθούν μέσα από την υποστήριξη συμμετοχικών δράσεων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων διερευνώντας τις διαπολιτισμικές επαφές, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη και διευκολύνοντας το διάλογο. Τα προσδοκώμενα ερευνητικά αποτελέσματα θα βοηθήσουν τις περιοχές υποδοχής να διαχειριστούν τις τρέχουσες προκλήσεις παράλληλα με την ευρεία εφαρμογή των προτεινόμενων πολιτικών σε εθνικό, Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Τα ερευνητικά ευρήματα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους συνδεδεμένους φορείς άσκησης πολιτικής συνεισφέροντας στη δημόσια συζήτηση και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές προκειμένου να διασφαλιστεί μια στέρεη βάση συνεργασίας στο αντίστοιχο πεδίο.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Το πρόγραμμα εργασίας περιλαμβάνει ενδεδειγμένη θεωρητική διερεύνηση και τεκμηρίωση ως και κοστοβόρα πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα, ώστε η ρεαλιστική μετάβαση μεταξύ των φάσεων εργασίας θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από τη χρηματοδοτική ενίσχυσή του. Το έργο υποστηρίζεται από μια πολυπληθή επιστημονική ομάδα εμπειρών ακαδημαϊκών και ερευνητών με επιμέρους θεωρητικές και ερευνητικές εξειδικεύσεις, υιοθετώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση, οι οποίοι θα κατευθύνουν τις σχετικές επιστημονικές δράσεις και θα χειριστούν τα προκύπτοντα ζητήματα που απαιτούν βαθύτερη γνώση του αντικειμένου. Το ερευνητικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό θα καλύψει πλήρως τις ανάγκες ως προς τους θεωρητικούς και εμπειρικούς στόχους που θα τεθούν. Η ερευνητική υποδομή σχετικά με την επικύρωση και ηλεκτρονική διάδοση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να υποστηριχθεί. Οι δράσεις διάχυσης και επικοινωνίας, μεταξύ άλλων, είναι κρίσιμοι παράγοντες όχι μόνο για το ίδιο το ερευνητικό έργο, αλλά και για την επίτευξη κοινωνικών σκοπών, καθώς και για την επιτυχή συνεισφορά τους σε επίπεδο άσκησης πολιτικής.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr